

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 11. januar 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 11. januara 2013. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE NALOGA
SUBPOENA NASERU ORIĆU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* Naseru Oriću", koji je podnjet 13. novembra 2012. godine (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Činjenični kontekst i argumentacija

1. Ovim Zahtjevom, optuženi traži od Vijeća da izda, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) nalog *subpoena* kojim se Naseru Oriću nalaže da pristupi radi svjedočenja u njegovom predmetu, 5. februara 2013. godine.¹

2. Optuženi tvrdi da je uložio razumne napore da obezbijedi Orićevu dobrovoljnu saradnju, ali da na kraju nije imao uspjeha.² On tvrdi da je 26. marta 2012. godine uputio dopis Oriću preko Orićevog advokata, kojim je tražio da Orić bude dostupan za razgovor s pravnim savjetnikom optuženog kako bi se mogla načiniti valjana procjena da li da pozove Orića da svjedoči u njegovom predmetu.³ Orićev advokat je *e-mail* porukom 2. aprila 2012. godine obavijestio optuženog da Orić nije spreman da dâ izjavu ni da svjedoči, u svjetlu istraga koje se protiv njega vode u Okružnom tužilaštvu u Bijeljini i Državnom tužilaštvu Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH) "za zločine koji su navodno počinjeni na teritoriji Srebrenice u periodu od 1992 – 1995. godine".⁴

3. Optuženi tvrdi da postoje razumne osnove za vjerovanje da Orić posjeduje informacije koje bi suštinski mogle da pomognu njegovoj tezi odbrane.⁵ On tvrdi da kao bivši komandant 28. divizije Armije Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: ABiH) u srebreničkoj enklavi,⁶ Orić može da pruži dokaze u vezi s događajima u enklavi u periodu od 1992. do 1995. godine, konkretno sljedeće: (1) suprotno dogovoru s Ujedinjenim

---

¹ Zahtjev, par. 1, 19.

² Zahtjev, par. 4.

³ Zahtjev, par. 4; Dodatak A.

⁴ Zahtjev, par. 4; Dodatak B.

⁵ Zahtjev, par. 5.

⁶ Zahtjev, par. 1, 14.

nacijama, ABiH nikada nije demilitarizovala srebreničku enklavu i jedinice pod Orićevom komandom su i dalje posjedovale teško i lako naoružanje;⁷ (2) velika količina oružja i municije prokrijumčarena je u enklavu nakon što je helikopterom isporučena na područje blizu Žepe i taj "krijumčarski put" između enklava bio je "ključan za nastavak doturanja oružja jedinicama ABiH";⁸ (3) ABiH je vršila napade na srpska sela s područja Srebrenice, uključujući "napade neposredno prije napada bosanskih Srba na Srebrenicu početkom jula 1995. godine";⁹ (4) ABiH je zaplijenila velike količine pomoći od UNHCR-a i drugih agencija;¹⁰ (5) ABiH je često zauzimala položaje i pucala blizu posmatračkih položaja UNPROFOR-a "s namjerom da privuče paljbu bosanskih Srba na pripadnike Ujedinjenih nacija kako bi izazvala međunarodnu intervenciju kao podršku njihovoj strani";¹¹ i (6) Vlada BiH žrtvovala je Srebrenicu i njene stanovnike "kao dio šire strategije dobijanja dijelova Sarajeva", kao eventualna rješenja rata.¹²

4. Optuženi tvrdi da su tražene informacije relevantne da se utvrdi da je on imao legitiman vojni razlog da naredi napad na Srebrenicu kako bi razdvojio komunikacije između enklava Srebrenica i Žepa i kako bi se napadi iz Srebrenice obustavili.¹³ Po njegovoj tvrdnji, dokazi će mu pomoći u pobijanju navoda koje je iznijelo tužilaštvo da je napad na Srebrenicu bio dio udruženog zločinačkog poduhvata da se bosanski Muslimani deportuju iz Srebrenice i da su ubistva za koja je optužen u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica) bila dio cilja tog poduhvata ili da su počinjena s namjerom da se bosanski Muslimani unište kao grupa.¹⁴

5. Pored toga, optuženi tvrdi da su informacije koje bi pružio Orić potrebne za njegovu tezu, jer nema centralne ličnosti koja može pružiti informacije u vezi s vojnom aktivnošću u Srebrenici tokom perioda relevantnog za njegov predmet osim Orića, koji, zbog svog položaja, posjeduje informacije kako iz gornjeg, tako i donjeg dijela

---

⁷ Zahtjev, par. 6.

⁸ Zahtjev, par. 7.

⁹ Zahtjev, par. 8.

¹⁰ Zahtjev, par. 9.

¹¹ Zahtjev, par. 10.

¹² Zahtjev, par. 11.

¹³ Zahtjev, par. 12.

¹⁴ Zahtjev, par. 13.

komandnog lanca ABiH.¹⁵ On takođe tvrdi da će drugi ABiH svjedoci "biti podjednako nespremni da svjedoče zbog straha od samoinkriminisanja".¹⁶

6. U vezi s Orićevim "strahom od samoinkriminisanja", optuženi tvrdi da se, ukoliko je potrebno, neće protiviti nalogu Vijeća da se Orićev iskaz u sudnici ne koristi protiv njega u drugim postupcima u skladu s pravilom 90(E) Pravilnika, ili da se određeni dio njegovog svjedočenja obavi na zatvorenoj sjednici.¹⁷

7. Optuženi takođe traži da se Zahtjev uruči Vladi BiH i Oriću, i da se oboje pozovu da odgovore na Zahtjev, ukoliko žele.¹⁸

8. Dana 13. novembra 2012. godine, tužilaštvo je *e-mail* porukom obavijestilo Vijeće da ne želi da odgovara na Zahtjev.

9. Dana 10. decembra 2012. godine, Orić je podnio "Odgovor na Karadžićev zahtjev za izdavanje naloga *subpoena* Naseru Oriću" (dalje u tekstu Orićev odgovor), u kojem tvrdi da Zahtjev treba da bude odbijen po osnovu da optuženi nije ispunio odredbe za izdavanje naloga *subpoena*.¹⁹

II. Mjerodavno pravo

10. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da Pretresno vijeće može izdati nalog *subpoena* kada je "potreb[an] za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebim" u smislu pravila 54 kada je pokazana legitimna forenzička svrha za dobijanje informacija:

Podnosilac zahtjeva za izdavanje naloga *subpoena* [...] mora pokazati da postoje razumne osnove za vjerovanje da će potencijalni svjedok pružiti informacije koje će suštinski pomoći podnosiocu zahtjeva u pogledu jasno navedenih pitanja na predstojećem suđenju.²⁰

---

¹⁵ Zahtjev, par. 14.

¹⁶ Zahtjev, par. 15.

¹⁷ Zahtjev, par. 17.

¹⁸ Zahtjev, par. 21.

¹⁹ Orićev odgovor, par. 1-20.

²⁰ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, "Odluka po molbi da se izdaju subpoenae", 1. juli 2003., (dalje u tekstu: Odluka u predmetu

11. Kako bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, može biti potrebno da podnosilac zahtjeva iznese informacije o takvim faktorima kao što su funkcija koju je potencijalni svjedok obavljao u vrijeme događaja o kojima je riječ, svaki odnos koji je svjedok eventualno imao s optuženim, mogućnost koju je svjedok eventualno imao da tim događajima lično prisustvuje i sve izjave u vezi s tim događajima koje je svjedok dao tužilaštvu ili nekom drugom.²¹

12. Čak ako se Pretresno vijeće uvjeri da je podnosilac zahtjeva ispunio obavezu legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ukoliko je do traženih informacija moguće doći drugim sredstvima.²² Konačno, podnosilac zahtjeva mora pokazati da je učinio razumne pokušaje da obezbijedi dobrovoljnu saradnju potencijalnog svjedoka i da u tome nije bila uspješan.²³

13. Odluka da se izda nalog *subpoena* ne smije se donijeti olako jer ona za sobom povlači upotrebu prisilnih mjera i može dovesti do nametanja krivičnih sankcija.²⁴ Stoga je diskreciono pravo pretresnog vijeća da izda naloge *subpoena* potrebno kako bi se obezbijedilo da se mehanizam prinude naloga *subpoena* ne zloupotrijebi i/ili iskoristi kao taktika tokom suđenja.²⁵ U suštini, nalog *subpoena* treba smatrati metodom posljednjeg sredstva.²⁶

Krstić), par. 10 (citati izostavljeni); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se sa njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 38.

²¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

²² Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

²³ *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009. godine, par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po Zahtjevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku SHB, 7. februar 2005. godine, par. 3.

²⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, "Odluka po interlokutornoj žalbi", 11. decembar 2002., par. 31.

²⁵ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

²⁶ *V. Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Odluka po Dodatnom podnesku tužilaštva u vezi sa Zahtevom tužilaštva od 3. juna 2005. za izdavanje naloga *subpoena*, 16. septembar 2005. godine, par. 12. "Drugim rečima, takve mere [nalog *subpoena*] treba primenjivati oprezno i samo ako na raspolaganju ne stoje druge, manje nametljive mere, koje bi verovatno obezbedile efekat koji datom merom pokušava da se postigne".

III. Diskusija

14. Vijeće smatra da ima dovoljno informacija kako bi odlučilo po Zahtjevu bez odgovora Orića ili Vlade BiH. U tom smislu, Vijeće napominje da je Orić podnio svoj odgovor bez poziva Vijeća i bez traženja odobrenja za to. Pošto Orić nije strana u ovom predmetu, Vijeće Orićev odgovor neće razmatrati

15. Vijeće će sada razmotriti meritum Zahtjeva. Optuženi tvrdi da je uložio razumne napore da obezbijedi Orićevu dobrovoljnu saradnju da svjedoči, koji su bili neuspješni. U vezi s tim, Vijeće prvo napominje da se optuženi Oriću obratio samo jednom, s opštim zahtjevom za razgovor s pravnim savjetnikom optuženog kako bi se utvrdilo da li Orića treba pozvati kao svjedoka odbrane. Drugo, dopis ukazuje na to da je optuženi tražio informacije "u vezi s događajima u Srebrenici od 1993.-95."²⁷ Kao odgovor, Orić je preko svog advokata rekao da, na osnovu savjeta advokata, on nije spreman da daje nikakve izjave ni da svjedoči o "zločinima koji su navodno počinjeni na teritoriji Srebrenice u periodu 1992-1995. [...] dok god je u toku istraga protiv njega".²⁸ U svjetlu informacija koje posjeduje, Vijeće se ne može uvjeriti da bi Orić odbio da dobrovoljno svjedoči u vezi s mnogim temama navedenim u Zahtjevu. Vijeće se stoga nije uvjerilo da su iscrpljeni razumni naponi da se obezbijedi Orićeva dobrovoljna saradnja da svjedoči u ovom predmetu u vezi s pitanjima navedenim u Zahtjevu.

16. Usljed toga, Vijeće neće razmatrati da li je optuženi ispunio druge zahtjeve za izdavanje naloga *subpoena* u ovom konkretnom slučaju.

17. Još jednom, Vijeće podsjeća optuženog da nalog *subpoena* neće biti izdat olako, da on treba rijetko da koristi ovaj mehanizam i da taj mehanizam ne treba da bude isključivo sredstvo svaki put kada potencijalni svjedok odbije da obavi razgovor ili da svjedoči u njegovom predmetu. Uvijek treba napraviti ozbiljnu procjenu o značaju predloženog svjedočenja, da li informacije koje svjedok može iznijeti mogu *suštinski* pomoći njegovoj tezi u vezi s relevantnim pitanjima, da li su *nužne* za vođenje suđenja i da li ih je moguće dobiti drugim sredstvima, kao što su drugi svjedoci.

---

²⁷ Dodatak A.

²⁸ Dodatak B.

IV. Dispozitiv

18. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu pravila 54 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 11. januara 2013. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]